

ULISA: Uluslararası Çalışmalar Dergisi Journal of International Studies

Cilt 6, Sayı 1 - Volume 6, Number 1

Md. Nazmul ISLAM*

* Dr. Öğretim Üyesi; Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, Türkiye; nazmulislamglobal71@gmail.com; ORCID: 0000-0002-8660-0415.

Çin ve 21. Yüzyıl Yeni Dünya Düzeninin Alternatif Tılsımları: Çin, Batı Kökenli Olmayan Yumuşak Güç Modelini Nasıl Yeniden Şekillendiriyor?

Yumuşak güç, zorlama olmadan elde edilebilen çekim gücüne dayalı modeldir. Yumuşak güç stratejisi geçmişte liberal hegemonik politika yaklaşımı ile rasyonel olarak kullanılmakla birlikte, son yirmi yılda batının liberal çehresi değişmiştir. Çin ise bu zaman diliminde uluslararası sahada meydan okuyucu tavırlar sergilemeye başlamıştır. Bu çerçevede hâlihazırda Çin, Batı tarzı uluslararası ilişkiler modelinde, batının üstünlüğünü aşmak üzere yumuşak güç modelini kullanmaktadır. Bu durumda Çin, uluslararası ilişkiler, gümrük hizmetleri ve uluslararası hukukla ilgili politikalarını modernize etmek için "işbirliği politikasını" ön plana çıkarmıştır. Çin kendini "güçlü" bir devlet yapmak üzere, "barbarları, barbarları kontrol etmek için kullanın" sloganıyla modernleşme için kademeli olarak dış ilişkilerinde yumuşak gücü uygulamayı hedeflemiştir. Ancak, Çin'in yumuşak güç modeli yeni dünya düzenini şekillendirmesinde kendine has stratejiler içermektedir. Bu makale, literatür ve politika yapıcılar tarafından Çin'in yumuşak güç kavramını nasıl ayrıştırdığını, batı tarzı yumuşak güç kavramının nasıl sınırlara sahip olduğunu ortaya koymaya çalışmaktadır. Sonuç olarak bu makale, Çin'in Batı ile karşılaştırıldığında güç kavramını tanımlamak için yeni bir paradigmaya sahip olup olmadığını incelemektedir.

Anahtar Kelimeler: Yeni Dünya Düzeni, Batı Kökenli Olmayan Yumuşak Güç Modeli, Çin'in Yumuşak Gücü, Çin.

China and the Alternative Charms of 21st Century's New World Order: How China is Reshaping Its Non-Western Soft Power Strategy?

Soft power is the frame of attraction that can be achieved without force. The strategy of soft power mainly proliferated and rationally employed by the west as a policy approach of their liberal hegemonic face. Though since the last two decades, the west's liberal faces are declining and the new challenging appearances are coming from the east, especially from China. China is used to follow the methods of the western style of international relations to overcome their superiority. In that case, China was used to highlight the "cooperative policy" to modernize their policy related to international relations, custom service, and international law. To make China as "powerful" nation, they aimed to introduce the Chinese version of foreign relations and soft power model where "use barbarians to control barbarians" was a gradual process into the progression of modernization. However, the query is which Chinese model of soft power will introduce China's strategies in shaping the future new world order. This paper seeks to find out whether and how scholars and policymakers distinguish China's soft power concept and how soft power has been framed in the literature and academia of China apart from the concept of western soft power. Finally, this study assesses whether China shows a new paradigm to identify the power concept in comparison with its frontiers of the West.

Keywords: New World Order, Non-Western Model of Soft Power, Chinese Soft Power, China.

Araştırma Makalesi | Original Article

Atf: *Ulisa: Uluslararası Çalışmalar Dergisi*, Cilt 6, Sayı 1 (2022), ss. 33-50.

Citation: *Ulisa: Journal of International Studies*, Vol 6, No 1 (2022), pp. 33-50.

Başvuru 10.12.2021 Received | Kabul 30.06.2022 Accepted

Ulisa: Uluslararası Çalışmalar Dergisi, Uluslararası İlişkiler ve Stratejik Araştırmalar Enstitüsü (ULISA) tarafından yayınlanmaktadır.
Ulisa: Journal of International Studies is published by the Institute for International Relations and Strategic Studies (ULISA).

E-ISSN:2602-3245 | <https://aybu.edu.tr/yulisa>

Çin ve 21. Yüzyıl Yeni Dünya Düzeninin Alternatif Tılsımları: Çin, Batı Kökenli Olmayan Yumuşak Güç Modelini Nasıl Yeniden Şekillendiriyor?*

1. Giriş

Büyük gerilimlere rağmen, Çin son zamanlarda dünyaya Çin'in dış ilişkilerdeki liderlik stratejisinin kalıcılığını ve yirmi birinci yüzyılda çok iyi sürdürülen sağlam bir politikaya sahip olduğunu göstermektedir (Goldstein, 2005; Gill, 2007; Islam 2019a; 2019b; Islam 2020b; Islam ve Cansu 2020; Nyadera ve Islam, 2020a; 2020b). Nitekim Çin'in yükselişi ve dış ilişkiler stratejisi, öngörülemez bir şekilde farklı yöntemlere ve eylemlere sahip olabilir (Shirk, 2007; Sutter, 2012). Maocu dönemde (1949-1976), Çin küresel gündemdeki iki öncelikli konu olan ekonomik büyüme ve iç istikrar konularını çözmeye yönelmiştir. Bununla birlikte, Çin hükümetinin son on yılda izlediği barış ve kalkınma stratejisi, sadece ekonominin yurt içinde ve yurt dışında büyümesine dayalı değil daha ziyade, yabancı güçlerle karşı karşıya gelmekten kaçınmasına dayanmaktadır. Çin'in politikası, yurt dışında 'barışçıl yükselişi' ve yurt içinde ise 'uyumlu toplum'u içermektedir. Bu anlamda Çin diplomasisinin temel amaçları, çok daha fazla küresel ortaklık, işbirliği, güvence ve yükümlülükler katkıda bulunarak Çin'in uluslararası sistemdeki hak ve ayrıcalıklarını koruyacak olan küresel güçte Çin'in varlığını ve sorumluluğunu korumaktır. Bu çerçevede, Çin'in stratejisi, ABD'nin sıklıkla hakim olduğu küresel ve bölgesel güç ve etki dengesine hakim olarak statükoyu elde etmeye çalışmaktadır.

2005 yılında, Çin Devlet Konseyi, Çin'in uluslararası konumunu barış ve işbirliği yoluyla korumak istediğini vurgulayan Çin'in Barışçıl Kalkınma Yolu adlı bir beyaz kitap oluşturdu. Bu metinde Çin'in dış politika stratejisinin yeni modelinin ana hatlarını yeniden tanıtmayı, Çin halkının ve yönetiminin yaklaşımının bu modele ana aktör olacağını ifade etti. Bu metinde Çin, çağdaş dünyanın sorunlarını ve krizlerini yeniden değerlendirdi. Ancak Çin, dünya meselelerinin iyimser tarafında, mevcut dünyada "zorluklardan daha fazla fırsat olduğunu" vurguladı. Orada, Çin, "kalkınmanın asla kimse için tehdit oluşturmayacağını" öne sürerek uluslararası fırsatlarda başarılı bir ülke olarak en sessiz ve en önde gelen aktör olarak kendini gösterdi (People's Daily Online, 22 Aralık 2005; Sutter, 2012, s. 4).

Strateji Ögesi	Açıklama
Stratejik Caydırıcılık	Çin topraklarına ve Tayvan, Hongkong, Aksai Çene, Doka La ve Güney Çin Denizi gibi yönetilen bölgelere saldırının önlenmesi
Bölgesel Egemenlik	Hindistan, Rusya ve Japonya dışındaki Güneydoğu ve Güney Asya Ülkeleri de dahil olmak üzere, yakın yurtdışında hızla yanıt vermeye hükmetme
Seferberlik Yetenekleri	Terörizm, istikrarsızlık ve insani felaketlere cevap vermek için alan dışı kampanyalar yürütme
Büyük Savaşta Hazırlık	Savaş sırasında büyük ölçekli kuvvetleri harekete geçirme
İç Güvenlik	Rejimin hayatta kalmasını sağlama; iç suç ve teröre karşı savunma

Tablo 1. Çin'in Stratejik Öncelikleri

Kaynak: Islam (2019).

* Bu makalenin bir önceki versiyonu ULİSA 12 (14), Aralık 2021 sayısında yayımlanmıştır. Ayrıca bu çalışma, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümüne sunulan doktora tezinin bir bölümünden üretilmiştir.

2. Metodoloji ve Teorik Düzenlemeler: Çin'in Dış Politikasını Yumuşak Güç Kazanmak İçin Şekillendirmek

Deacon'a (1999, s. 389) göre "araştırmacının sorduğu sorulara yanıt veren son derece yönlendirici bir yöntemdir". Dolayısıyla bu makalenin sorusu şu olacaktır: Önceki literatür, Çin'in Joseph S. Nye'nin Yumuşak Güç teorisine dayanan yumuşak güç stratejisini ne ölçüde yansıtmaktadır? Nitel bir analiz yapmak için analizde tümdengelimli bir metodoloji kullanılır. Bu araştırmanın ayrıntılı olarak test edilmesi için Nye'nin yumuşak güç teorisi kullanılmıştır. "İçerik analiziyle ilgili sorunlardan biri, ne kadar nesnel olarak kodlama programlarına odaklanmaya ve bir metnin yalnızca açık içeriğini saymaya çalışsa da her zaman örnek içeriğin belirli kısımlarını yorumlamak zorunda olmasıdır. İyi hazırlanmış kodlama çizelgeleri ve kılavuzlarında bile, önceden tasarlanmış bir kategoriye gerçekten uymayan bazı örneklerle karşılaşılabilir" (Deacon, 1999, s.128). Çin'in yumuşak güç stratejisine ilişkin içerikleri ortaya çıkarmak için yumuşak güç ile ilgili çalışmalar, belge analizi ve gözlem, ayrıca Çin'in yumuşak güç stratejisi, belgelerin içerik analizi ve medya kaynakları, röportajlar, vakalar ile ilgili önceki literatürden nitel veriler toplanmıştır.

Bu çalışma, devlet düzenleme ortamı, yumuşak güç stratejisi ile ilgili alanların tarihi ve mevcut durumu ve mevcut akademik çalışmadaki boşluklar hakkında bilgileri belirlemeye yardımcı olan değerli ikincil verilerin sağlanmasında çok önemli bir rol oynamaktadır. Çin'in dünya ile kültürel, siyasi ve ekonomik ilişkilerine yönelik politikalar, düzenlemeler ve raporlar gibi birçok kaynağa ulaşılmıştır. Öncelikle, önde gelen Çinli bilim insanlarının yumuşak güç konusundaki yazıları, literatür verilerini bulmaya odaklanılmıştır. Buna göre, aynı alandan Çin'in yumuşak güç stratejisine bilgi ve katkı sağlayan diğer bilim adamları, araştırmanın teorik ve ampirik anlayışını incelemek için değerlendirilmiştir. Mevcut literatür ve ilgili belgeler bulunduğundan bu çalışmada öncelik İngilizce dilindeki kaynaklardan yararlanılmıştır. Ek olarak, araştırma, Dünya Bankası raporları ve Heritage Foundation'ın Ekonomik Özgürlük Endeksi ve Küresel tutum anketi Çin'in yumuşak güç stratejisini ölçmek için yumuşak güç-30 endeksi, Elcano küresel varlık endeksi, KOF Küreselleşme Endeksi, IfG-Monocle Yumuşak Güç Endeksi, Dünya Ekonomik Forumu, Pew'den ikincil veriler toplanmıştır.

'Güç'ün teorik terminolojisi daha sonra 'sert güç', 'akıllı güç', 'keskin güç' veya 'yumuşak güç' döngüsünde farklılaşır; 'güç' ve 'yumuşak güç' üzerine ilgili ve analizler, terminolojiyi Çin bağlamında kavramsallaştırmak için Batı kökenli olmayan ve Batı kökenli algı arasındaki karşılaştırmayı belirlemek için doğru standart olacaktır. "Konfüçyüsçülüğü" ve onun meşru yararlarını ve yeteneklerini vurgulamak için "*Quanli*" (Cao, 2004, 72-74) Çin literatüründe gücü ve yeteneği vurgulamakla sınırlandırılan bir terimdir. Ayrıca, "*Quanli*" teriminde "Li" ifadesi, "fayda, zenginlik ve menfaat" anlamlarına gelir, ancak yer ve duruma göre değişmekle birlikte, meşruiyeti ifade eden adalar ve "haklar" için kullanılabilir. Ancak genel olarak Çin halk kitleleri için "*Quanli*", Angle'ın (1998, s.624) "*Quanli*"nin "siyasi gücü" temsil ettiği güç algısını ifade eder. "oy hakkı ve vatandaşlık hakkı" gibi temel olarak halkın gücünü içeren siyasi iktidar. Bunu yaparak, başka bir Çinli bilgin olan Yiwei Wang (2005, s. 2), "*Quanli*"nin anlamını, bağlama atıfta bulunduğu gücün "stratejisini" ve "ahlakını" tanımlamakla Çin gücünün ilişkilendirmeyi savunmaktadır.

Çin bağlamında 'güç' anlamak için tutarlı bir çerçeve oluşturmak, genel olarak, ulusal ve uluslararası siyasi arenalarındaki kurallar ve davranış kuralları aracılığıyla oluşturulan Çin öğretisinin belirli bir ölçümü ile şekillendirilmiş ve uygulanmıştır. 18. yüzyıla kadar, Çin dış ilişkiler sözlüğünde Çin, dış ilişkileri aşağı görmektedir, bu da Çin'in ikili ilişkilerde dengeyi korumak için eşit haklara sahip olmasını haklı çıkarmayabilir. Bu bakış açısına göre, Çin kültürü ve Çin ahlakının öğretilmesi, toplum ve güç politikaları arasındaki ilişkiler, Konfüçyüsçülük okulları ve klasikleri aracılığıyla derlenmiştir. Çin Konfüçyüsçülüğü'nün ve Konfüçyüs'ün mottosu, kendisine verilen rolün sorumlu kişi tarafından yerine getirileceği yerde sorumlu kişi için yetkiyi belirlemiştir. Konfüçyüs'ün sloganı da buna göre özetlediği gibi "yönetici hükümdar olsun ve tebaa teba olsun; baba baba, ve oğul oğul olsun". Harry Harding'in (1994, s. 397-398), yukarıda bahsedilen sloganın birey ve aile hayatı, sosyo-politik kültür ve dış ilişkiler anlayışında statükocu bir yaklaşımı nasıl karakterize ettiğini vurguladığı gibi, sosyal düzenin dostane bir şekilde olduğu

görülmektedir. Askeri stratejinin yanı sıra, Çin toplumunda güç siyasetinin eğitimi hem iç hem de dış ilişkilerde toplumsal ve siyasi hedeflerine ulaşmak için uyum ve rızaya vurgu yapmaktadır. Bir dereceye kadar anlaşılabilir, iç ve dış ilişkileri sürdürmek için Çin, iç ve dış barışı ve istikrarı için saldırgan ve zorlayıcı politika uygulamak yerine savunma amaçlı karşı önlemler politikasını tercih etmektedir. Çin'in yumuşak, akıllı ve sert güç mekanizması aracılığıyla kendi güç kavramını vurguladığı tartışılabilir, ancak yine de Joseph S. Nye'nin yumuşak güç kavramının yerleşik teorisi olmadan yumuşak gücün Çin versiyonunun nasıl analiz edilebileceğini anlamak önemlidir. Çin'in yumuşak gücü ve dış politikası ile ilgili literatürün, Çin bağlamında yumuşak güç kavramını tanımak için hem Çinli hem de Batılı olan bilim adamlarında İngilizce yayınların toplandığı yerlerde hala çok sınırlı olduğu kabul edilmektedir.

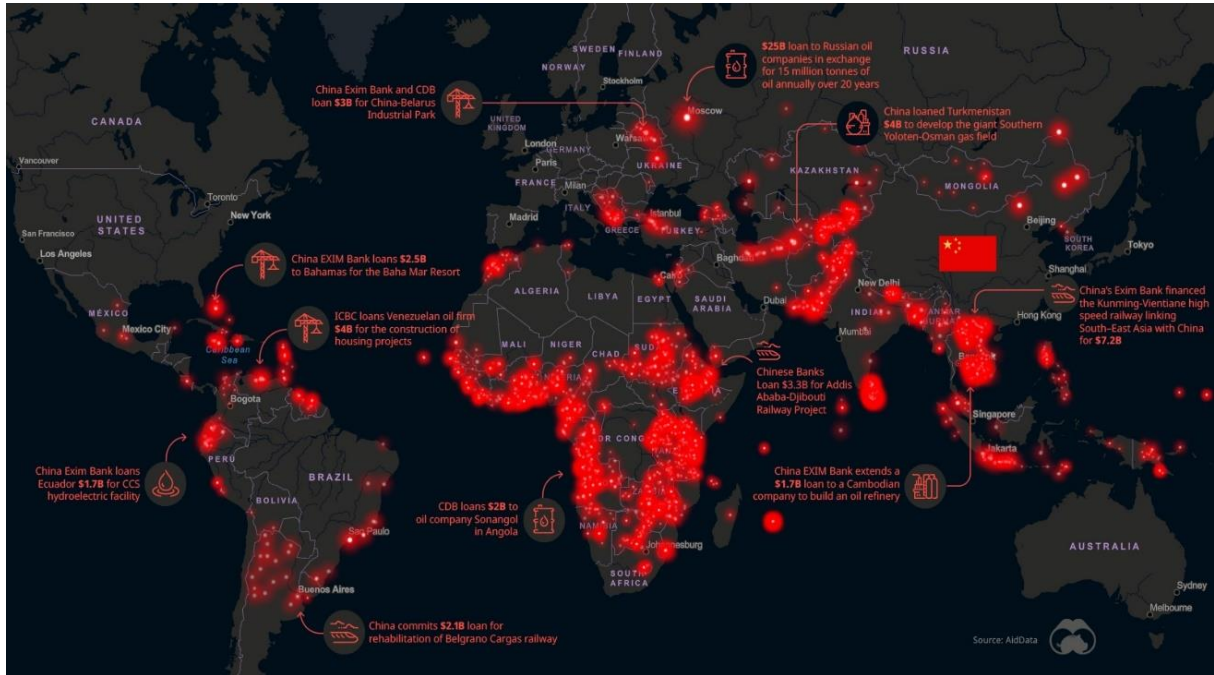
Coğrafi olarak genişliği, muazzam iş gücü ve eski uygarlığı ile Çin, yalnızca Asya'da değil, dünyada da egemen ülke olmuştur. Tarihsel olarak, Çin İmparatoru'nun benzersiz konumu, komşu ülkeleri karşılıklı yarar için ticaret ve ticaret yapmaya teşvik etmiştir (Martin, 1847). Dış politikanın, siyasi bireyler ile devlet, örgütler ve kurallar içinde inşa edilmiş sosyal etkileşim yapıları arasındaki karşılıklı bir ilişki olduğu son derece tartışılmış bir söylemdir (Wendt, 1987 ve Carlsnaes, 1992). Çin örneğine gelince, dış politika yapım ve geliştirme süreçlerine doğrudan veya dolaylı olarak dahil olan çeşitli siyasi temsilcileri var. Çin'in modernleşmesi, Soğuk Savaş'tan sonra ezici bir şekilde görülmüştür. Bununla birlikte, bu bölüm, Çin ve liderlerinin uluslararası sistem ve dış politikada Çin'in küresel meselelerdeki yumuşak gücünü tanımak için anlaşılır herhangi bir stratejiyi araçsallaştırıp araçsallaştırmadıklarına dair Çinli ve uluslararası bilim adamları arasındaki çağdaş argümana bakmaktadır. Kelimenin tam anlamıyla, çağdaş Çin dış politikası, Çin'in dış ilişkilerde diğer politikalarını uygulamak için ana araç olarak hayata geçirdiği dış dünya ile ekonomik işbirliğini vurgulamıştır.

Çin Yumuşak Gücünün Batı Kökenli Olmayan Modeli		
Ana Tema	Tematik Alanlar	Alt Tema
Çin Yumuşak Gücünün Batı Kökenli Olmayan Modeli	Tarih ve Uygarlığın Kökleri	Han Hanedanlığı, Üç Krallık, Ming, Qing Hanedanlığı ve Modern Çin
	Siyasi ve Diplomatik Katılım	Çinli Siyasi Liderlerin Ziyareti Elçilik Nişanı Önemli Anlaşmalar Liderlik Değerleri: Xi Jinping, Mao Ze Dung
	Kültürel Özellikler, Etkiler ve İlgi Çekici Yerler	Konfüçyüs Enstitüsü Çin Film Endüstrisi/Chinawood Çince Eğitim Fırsatı Çin Medyası (CCTV, Xinhua, CGTN, vb.) Çin Turistik Yerleri vs Hint Turistik Yerleri Çin Mutfağı vs Hint Mutfağı Çin Sporları Çin Teknoloji Markaları
	Ekonomik Ortaklıklar	Yatırım Bağlantılar, BRI-CPEC İthalat ve İhracat Altyapı Geliştirme Yardım

Tablo 2. Bu Çalışmanın Kavramsal Çerçevesi (Yazar Tarafından Hazırlanmıştır)

Genel olarak, Çin Komünist Partisi'nin (ÇKP) yönetimi ve liderleri, kendi iç ortamlarında siyasi ve sosyal istikrarı korurken, ekonomik, ticari ve ticari ilişkiler, küreselleşme çağında güçlü ilişkileri teşvik etmek onların ilk önceliğidir. Bir derecede, uluslararası ilişkiler alanındaki akademisyenler, ÇKP liderlerinin, Çin'de tek parti yönetimi politikasını sürdürmek için özel bir amacı olduğunu savundular; burada dış atmosferle ilgili politika ekonomik kalkınmayı artırıyor

ve Çin'de sürdürülebilirlik Çin, dış politikayı oluşturmak için, ortaya çıkışının ve etkisinin ekonomik, askeri, kültürel ve siyasi ile sınırlı kalmadığını, uluslararası toplum için bir tehdit olmadığını, çok daha fazla gelişme ve uyum sağlamak için çok büyük bir fırsat olduğunu göstermektedir. Mevcut uluslararası sistemde. Mevcut Çin ekonomik değişim politikasını yeniden şekillendirmek ve ekonomik büyümedeki sürekliliği korumak için dış yardım, teknoloji, doğrudan yabancı yatırım ve küresel uzmanlığı vurgulamışlardır. Çin'in küresel üretim ve ticaret ağlarının merkezi olduğuna inanılırken, istatistikler Çin'in dünyanın en büyük ikinci ticaret devleti olduğunu ve dünya emtiaları ve hammaddeleri kategorisinde en büyük tüketici ülkesi olduğunu göstermektedir (Sutter, 2012, s. 2). Çin'de dış politikayı yürürlüğe koymak için, ÇKP yönetiminin ulusun birliğini ve meşruiyetini korumak için ideolojik desteğin bir kaynağı olarak 'komünizme' vurgu yapmasında milliyetçilik ve güvenlik çok önemli bir rol oynamaktadır. "W&M Küresel Araştırma Enstitüsü'ndeki bir araştırma laboratuvarı olan AidData, 2000-2017 yılları arasında Çin destekli büyük bir proje veritabanını derlemiştir. Toplu olarak, Çin'in dünyadaki ülkelerde, özellikle Afrika ve Güney Asya'da etkisini artırma çabalarına kapsamlı bir bakış sunmaktadır" (Visual Capitalist, 7 Ocak 2020). AidData, Politika Analizi Direktörü Samantha Custer'ın vurguladığı gibi, "temelde Çin, dünya çapında yumuşak güç politikalarını kazanmalarını sağlayan bu yardımı diplomatik ve ekonomik angajmana yapıyor. kamu diplomasisi teklifleri, [...] ancak finansal diplomasisinin bir parçası olarak altyapı, Pekin'in diğer kamu diplomasisi araçlarını cüceleştiriyor" (Routley, 2020).

Harita 1. Çin'in Küresel Kalkınma Ayak İzini Haritalamak
Kaynak: AidData.org, 2018, Routley, 2020 ve Islam, 2021.

3. Çin'in Yumuşak Güç Politikasına ve Kaynaklarına Genel Bakış

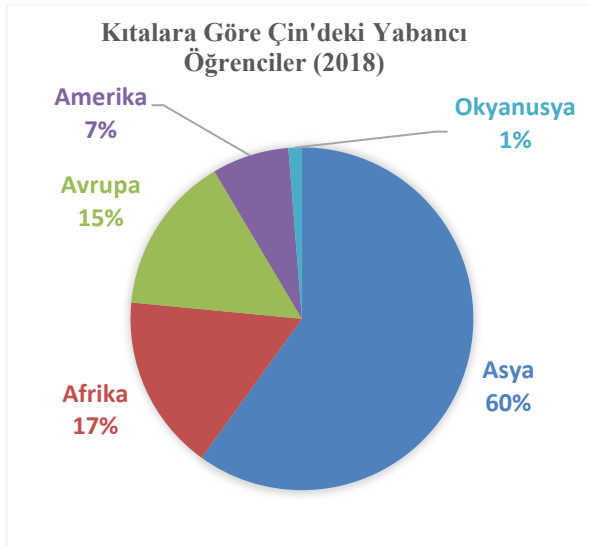
1990'lar ve 2000'ler boyunca, Çin'deki kamu görevlileri ve Çinli bilim adamları, Çin kültürünün önemini dile getirmişlerdir. Bununla birlikte, dış politikada bir yumuşak güç aracı olarak, ilk kez 2007 yılında Çin Komünist Partisi 17. Ulusal Kongresi toplantısında hükümet politikasında açıkça atıfta bulunulmuştur. O zaman, eski Cumhurbaşkanı Hu Jintao, "Çin ulusunun büyük gençleşmesine kesinlikle Çin kültürünün gelişmesi eşlik edecek" demiştir. Çin kültürünün merkeziliğinin tanınması ve Çin'in uluslararası siyasetteki konumuna bağlanması, aynı zamanda Çin küresel politikasının "barışçıl yükseliş" ve Çin'in "uyumlu bir toplum" kurma vizyonu gibi diğer temel ilkelerini de yansıtmaktadır. Büyük fikirlerin temeli, özellikle Batı'da, Çin'in yükselişinin mevcut uluslararası düzeni tehdit edebileceğine dair mevcut ve büyüyen anlatılara bilerek karşı koymaktı. Hu'dan görevi devralan Devlet Başkanı Xi Jinping, 2014'te Çin'in yumuşak

gücünü geliştirme ve genişletme arzusunu vurgulamıştır; - "*Çin'in yumuşak gücünü artırmalı, iyi bir Çin anlatısı vermeli ve Çin'in mesajını dünyaya daha iyi iletmeliyiz.*" Diğer dünyalarda, Başkan Xi, Çin devletinin Çin'in artan popüleritesini onun sevilirliği ile ilişkilendirmesi için daha fazla taahhüt çağrısında bulundu. Başkan Xi'nin iktidara gelişi, Çin devletinin "Çin Rüyası" ve "Çin Modeli" fikrini ilerletmek için yenilenen çabalarının başladığının işaretiydi. Bununla birlikte, Çin devletinin genişleyen yumuşak güç kampanyasına yönelik mali taahhüdünün miktarının, Çin devletinin operasyonlarını sıklıkla karakterize eden şeffaflık eksikliği nedeniyle kesin bir miktar sağlamanın zor olduğunu kabul etmek zorunludur. Ancak uzmanlar, bu çabaya yönelik mali ödeneklerin milyarlarca doları bulduğunu tahmin ediyor. George Washington Üniversitesi'nde ABD'li bir sinolog olan David Shambaugh, Çin'in yumuşak güç diplomasisine mali taahhüdünün yıllık yaklaşık 10 milyar dolar olduğunu savunmaktadır (Albert, 9 Şubat 2018).

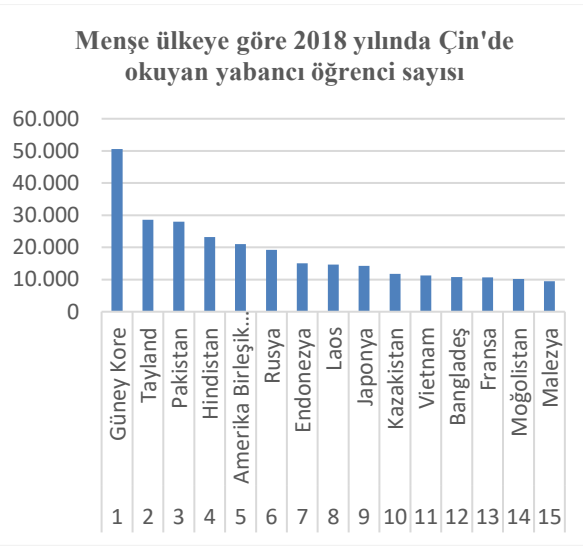
Geciken ilerlemenin farkında olan Başkan Xi, "Çin'in hikayelerini iyi anlatabilecek, Çin'in gerçek, çok boyutlu ve panoramik bir görünümünü sunabilecek ve ülkemizin kültürel yumuşaklığını geliştirebilecek şekilde uluslararası iletişimin artırılması ve iyileştirilmesi çağrısında bulundu". Çin üst düzey liderliği bu nedenle kapsamlı ve çok boyutlu bir yaklaşımla yumuşak güç yapısında önemli reformlar çağrısında bulundu ve bu, internet ünlüleri gibi diğer platformların Çin yumuşak güç araç kitinin bir parçası ve parseli olarak dahil edilmesiyle sonuçlanmıştır (Jinping, 2017).

4. Çin'in Eğitim Kaynakları

Yavaş yavaş Çin, dünyanın çeşitli yerlerinden lisans, yüksek lisans ve lisansüstü eğitim alan binlerce uluslararası öğrenci için önde gelen eğitim destinasyonlarından biri haline geldi. Uluslararası Eğitim Enstitüsü tarafından yayınlanan verilere göre, Çin 2017 yılında uluslararası öğrenciler için en popüler destinasyon oldu. Bu uluslararası öğrencilerin büyük bir yüzdesi kendi kendini finanse eden çalışmalar yapsa da, Çin Burs Konseyi (CSC) Çin'i lisans veya lisansüstü eğitimde ilerlemek için bir hedef olarak seçen uluslararası öğrencilere burslar sunmaktadır. Çin Burs Konseyi tarafından sağlanan verilere göre, 2016 yılında Çin'de yüksek öğrenim gören 205 ülkeden 440.000'den fazla uluslararası öğrenci mevcuttur. Bu öğrenciler büyük ölçüde Güney Kore, Tayland, Pakistan, ABD ve Hindistan'dan gelmektedir. En başarılı uluslararası öğrencilerin hedefi olarak, Çin'in uluslararası öğrencilere katkıda bulunan ilk on ülkesi sırasıyla Güney Kore, Tayland, Pakistan, ABD, Hindistan, Rusya, Japonya, Endonezya, Kazakistan ve Laos'tur. Çin'deki uluslararası öğrencilerin bu dağılımındaki bir diğer önemli dinamik, öğrencilerin yaklaşık %64,9'unun (317,200) Kuşak ve Yol projesine üye ülkelerden gelmiş olmasıdır. Ek olarak, tüm uluslararası öğrencilerin yaklaşık %70'i Pekin, Zhejiang, Jiangsu ve Şanghay dahil olmak üzere 4 ilde yoğunlaşmıştır. 2017 yılında Çin hükümeti bursu verilen toplam uluslararası öğrenci sayısı 58.600'dür (toplam uluslararası öğrencilerin %11,3'ü) ve 180 ülkeden seçilmişlerdir. Spesifik olarak, %88'i lisans derecesi bursu alan kişilerdir, %12'si ise bir önceki yıla göre %20'lik bir artışı temsil eden yüksek lisans ve lisansüstü öğrencilerdir. Genel olarak, yabancı öğrencilerin büyük bir yüzdesi sosyal bilimlerle ilgili bölümlere kaydolarken, yönetim, tarım, fen bilimleri ve mühendislik gibi diğer programlar kalan boşlukları paylaşmıştır (Eğitim Bakanlığı, Çin, 2018).

Şekil 1. Kıtaya Göre Çin'deki Yabancı Öğrenciler (2018) (Şekil yazar tarafından hazırlanmıştır)

Şekil 2. 2018 yılında Çin'de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrenci sayısı, menşe ülkeye göre (Şekil yazar tarafından hazırlanmıştır)

Kaynak: Eğitim Bakanlığı, Çin Halk Cumhuriyeti. (18 Nisan 2018) ve Islam, 2021.

5. Konfüçyüs Enstitüsü

Konfüçyüs, antik Çin'de bir eğitimci ve filozoftur. Konfüçyüsçülüğün kurucusudur ve düşüncelerinin birçoğu 2000 yılı aşkın bir süredir Çin halkı üzerinde büyük etki yaratmıştır. Çin kültürünün bir sembolü veya logosudur ve adı İngilizce sözlüklere girmiştir. Çin Halk Cumhuriyeti Eğitim Bakanlığı, Çin dilini öğretmek ve Çin kültürünü yurtdışında tanıtmak amacıyla Konfüçyüs Enstitüsü'nü kurmuştur. Bu geniş fikirle uyumlu olarak, Çinli bilim adamları ve politika analistleri, uluslararası arenadaki yumuşak gücü, karmaşık diplomatik becerilere bağlamaktadırlar (Wang ve Lu, 2008, s. 429).

Soğuk Savaş sonrası dönemde Çin diplomasisinin beş ana hedefi vardı: "Çin'i dış dünyaya tanıtmak, Çin hakkında çarpıtılmış denizaşırı raporlara çürütücüler yayınlayan devletin arzu edilen bir imajını oluşturmak, Çin'i çevreleyen uluslararası ortamı iyileştirmek, ve yabancı ülkelerin politika kararlarını etkilemek" (Kurlantzick, 2007, s. 62). Çin hükümeti tarafından Konfüçyüs Enstitüsü'nün kurulması, bu bağlamda anlaşılmalıdır ki, Çin Komünist Partisi'nin açıklanmış amacı, uluslararası refaha sahip bir küresel bağlamda uyumlu bir toplum ve barışçıl bir dünya inşa etmek için dahili olarak çaba göstermektir. Konfüçyüs Enstitüsü kısa vadede Çin dilini öğrettiksen sonra uzun vadede Çin kültürünün yönlerini yurt dışına yaymayı amaçlamaktadır.

Çin Eğitim Bakanlığı'na bağlı bir kuruluş olan Uluslararası Çin Dil Konseyi (veya "Hanban"), Çin hükümetinin uluslararasılaştırma projesine katkıda bulunmak için yurt dışında Konfüçyüs Enstitüsü'nü kurmuştur. İlk Konfüçyüs Enstitüsü, 21 Kasım 2004'te Konfüçyüs Akademisi olarak Seul'de kurulmuştur. Son birkaç on yıl içinde, Çin Konfüçyüs Enstitüleri'nin gelişimi meteorik bir yükseliş yaşamıştır, çünkü Enstitüler insanların aracılığıyla temel bir platform olarak tanımlandılar. Enstitüler sayesinde dünyanın diğer tüm bölgelerinden Çin kültürü ve dili hakkında daha fazla bilgi edinme fırsatına sahip olabilir. Enstitüler kültürel alışverişin yolları haline geldi. Ayrıca, Çin ile işbirliği için potansiyel stratejik ortaklar olarak tanımlanan diğer ülkeler arasında kültürel alışverişler için bir platform haline geldiler.

Eylül 2020 itibarıyla, dünyanın farklı coğrafyalarına dağılmış 500'den fazla Konfüçyüs Enstitüsü bulunmaktadır. Bu Enstitüler ve Milli Eğitim Bakanlığı aracılığıyla devlete bağlı diğer Çin sivil toplum kuruluşları, Çin Eğitim Bakanlığı'na bağlı kuruluşlar; Çince kültürel kurslar,

geleneksel Çin yemekleri hazırlama dersleri, Mandarin dili kursu verme, Çin kaligrafisini öğretme ve Çin ulusal bayramları için kutlamalar düzenleme gibi eğitimler sunmaktadır. Başka bir deyişle, Enstitüler, İngiliz Konseyleri (İngiltere), Alliance Française (Fransa), Goethe Enstitüleri (Almanya), Yunus Emre Enstitüleri (Türkiye) ve Cervantes (İspanya) Enstitüleri gibi diğer kültürel diplomasi kurumlarının bir yansımasıdır. “Konfüçyüs Enstitüsü, tipik olarak programlama için yıllık en az 100.000 ABD Doları destekle üniversitelerle ortaklık kurarken, Konfüçyüs Sınıfları birincil ve ikincil kurumlarla kurulur.” (Albert, 2018).

Kıta	Kurum Sayısı
Asya	135
Afrika	61
Amerika	138
Avrupa	187
Okyanusya	20

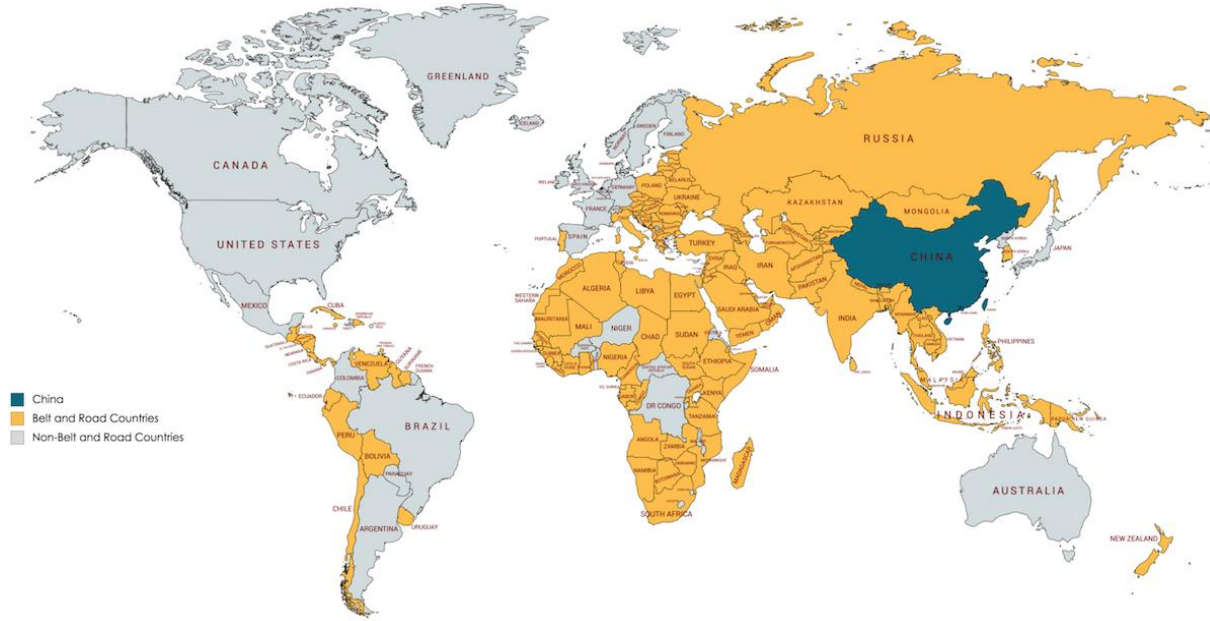
Tablo 3. Konfüçyüs Enstitüsü'nün Dünya Çapında Sayıları (Yazar tarafından hazırlanmıştır)
Kaynak: Hanban.org. (2020).

6. Kuşak ve Yol Girişimi - Çin'in Yumuşak Gücünün Aracı

Çin'in ekonomik gücünün ve dünya siyasetindeki siyasi etkisinin yükselişi, Çin'in dönüşmeyi planladığı güç türünün bir göstergesidir. Çin'in uluslararası ilişkilerdeki bu davranışı, Joseph Nye'nin öne sürdüğü yumuşak güç kavramıyla uyumludur. Nye'ye göre, bir devletin uluslararası imajı nedeniyle çekiciliği ve daha sonra bir devletin çıkarlarını ideoloji ve kültür yoluyla ilerletme yeteneği yumuşak gücü oluşturur. Çin için, küresel siyasetteki dış politikasının kritik bir hedefi, bilim adamları tarafından yüz milyonlarca Çinliyi sefil yoksulluktan başarıyla kaldırdığı kabul edilen kalkınma modelini diğer gelişmekte olan ülkelere ihraç etmeye çalışmaktır. İddialı Kuşak ve Yol Girişimi'nin (KYG) kurulması, Çin'in dünya siyasetindeki etkisini genişletmeye çalışan Çin'in yumuşak güç dış politika aracının bir parçası olarak görülmektedir. BRI projesi, bağlantılı yollar, demiryolları, boru hatları ve limanlardan oluşan bir sistem aracılığıyla bölgeler arası ve kıtalar arası bağlantıyı artırmayı amaçlamaktadır. Pek çok bilim adamı bunu Çin'in tarihi İpek Yolu'nu yeniden canlandırma girişimine benzetmektedir. Albert (2018), bu uluslararası projelerin bir kısmını finanse etmek için “Çin, Asya Altyapı Yatırım Bankası'nın kuruluşunda bankanın başlangıç sermayesinin yarısı olan 50 milyar dolar katkıda bulunmuştur. Pekin ayrıca İpek Yolu Fonu için 40 milyar dolar, Deniz İpek Yolu için 25 milyar dolar ve Yeni Kalkınma Bankası'na (BRICS ülkeleri tarafından kurulan: Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika) 41 milyar dolar daha taahhüt etti.”

Çin hükümetinin bu projeye ilgili altında yatan mesajı, KYG'nin büyük fikrinin Çin tarafından kavramsallaştırılmış olmasına rağmen, dünyanın her yerindeki üye devletler için eşit fırsatları garanti edebilecek bir proje olduğudur. Başka bir deyişle, KYG bir Çin projesi değil, bir bütün olarak uluslararası topluma ait bir projedir. Yine de KYG projesinin kavramsallaştırılması, Çin'in Pekin'in hedeflerini ve yeteneklerini pekiştirmesine yardımcı olabilecek iddialı bir yumuşak güç stratejisinin bir parçasını yansıtmaktadır. Bu nedenle, 2013 yılında Başkan Xi tarafından önerilen KYG projesi bu platformu sunmaktadır. Proje aracılığıyla Çin, yeni bağlar kurmayı ve halihazırda var olan diğer ikili ilişkileri güçlendirmeyi hedeflemektedir. 2013 yılından itibaren KYG projesi sadece bir plan olmaktan çıkmış ve dünyanın farklı yerlerinde üye devletler tarafından uygulanmakta olan bir projeye dönüşmüştür. Bu bağlamda, küresel olarak, “Çin ile birlikte üçte ikisine ev sahipliği yapan 140'tan fazla devletle (burada Çin ile KYG konusunda bir Mutabakat Zaptı imzalayan ülkeler olarak tanımlanmaktadır) Kuşak ve Yol iş birliği anlaşmaları imzalamıştır. Kuşak ve Yol Girişimi (KYG), Çin yardımı ve diğer gelişmekte olan ülkelerle genel iş birliği üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. En önemlisi, KYG, CICDA'nın bugüne kadar imzaladığı Mutabakat Muhtırası'ndan çok daha fazla ülkeyi kapsamaktadır.” (developmentreimagined.com, Ekim 2019).

Harita 2. Çin ile BRI konusunda Mutabakat Zaptı imzalayan ülkeler

Kaynak: Kuşak ve Yol üzerindeki ülkeler. Tüm bunlar ne anlama geliyor: (2019).[†]

Son kırk yılda Çin, ülkeyi dışa açmayı amaçlayan temel ulusal politika çerçevesine uygun büyük reformlar gerçekleştirmiştir. Bu reform süreci, Çin devleti için sosyal, ekonomik ve politik faydalar sağlamıştır. Aynı zamanda, diğer devletler Çin'in dünya ekonomisine entegrasyonundan daha fazla yararlanma fırsatına sahip olmuşlardır. Pekin, dışa açılma politikası aracılığıyla, özellikle hiper-küreselleşme çağında serbest ticaret sistemlerinin çok taraflı ekonomik düzenine inanmakta ve desteğini sürdürmektedir. Bu nedenle KYG, küresel ticaret sistemi kalıplarının merkezinde yer alan bir projedir. Çin ekonomisi, geçmişte tanık olunan hızlı ekonomik büyümenin yerini yüksek kaliteli kalkınmanın aldığı kritik bir geçiş noktasındadır. Çin, ekonomisini açmaya kararlı olsa da, diğer gelişmekte olan ülkelerin kendi modeliyle kalkınmalarına yardımcı olma taahhüdünü de yinelemektedir.

Başkan Xi, uluslararası topluma yaptığı birkaç konuşmada, Çin'in barışçıl ve kazan-kazan kalkınma ile karakterize edilen sorumlu bir kalkınma modelinin yanı sıra uluslararası adaleti koruyan ve insanîyetçiliği ilerleten bir kalkınma modelini teşvik etme taahhüdünü vurgulamaktadır. Bu hedefler aracılığıyla Çin, modern küreselleşmiş dünya için önemli bir varlık olarak yumuşak gücünü genişletmekte ve geliştirmektedir. Yine bu hedefler, Çin hükümetinin ekonomik alışverişi teşvik eden ve çok taraflı kalkınmayı destekleyen yeni kanallar kurma ve açma çabalarını da oluşturmaktadır. İkinci olarak, Çin'in ekonomisini şekillendirmede kritik olan sermaye fazlası ve sanayi üretimi için yeni yatırım yolları bulma girişimlerini de yansıtmaktadır. Başka bir deyişle, KYG, Çin para birimi gibi yeni araçlara ve BRICS, Yeni İpek Yolu Fonu, Yeni Kalkınma Bankası ve Şanghay gibi diğer kurumlara dayanan yeni bir uluslararası düzen kurmak için Çin'in en büyük girişimini temsil etmektedir (Boboc, 5 Haziran 2017).

Pek çok kişi tarafından Çin'in yumuşak gücünün bir aracı olarak görülen KYG, İpek Yolu Ekonomik Kuşağı ile Deniz İpek Yolu'nu ana yollar, demiryolları, limanlar, telekomünikasyon ve boru hatları ağları aracılığıyla ilerleyecek şekilde bağlamayı amaçlamaktadır. Toplamda 100 ülkeyi kapsayan projenin 1,2 trilyon dolarlık yatırıma mal olacağı tahmin etmektedir. Çinli yetkililer, projenin ilhamını antik İpek Yolu'ndan ve kalıcı "barış ve iş birliği, açıklık ve kapsayıcılık, karşılıklı öğrenme ve karşılıklı yarar" değerlerinden aldığını savunmaktadır (Kumar, 25 Eylül 2018).

[†] Available at <https://developmentreimagined.com/2019/09/26/countries-along-the-belt-and-road-what-does-it-all-mean/>, Analysis by Development Reimagined, October 2019

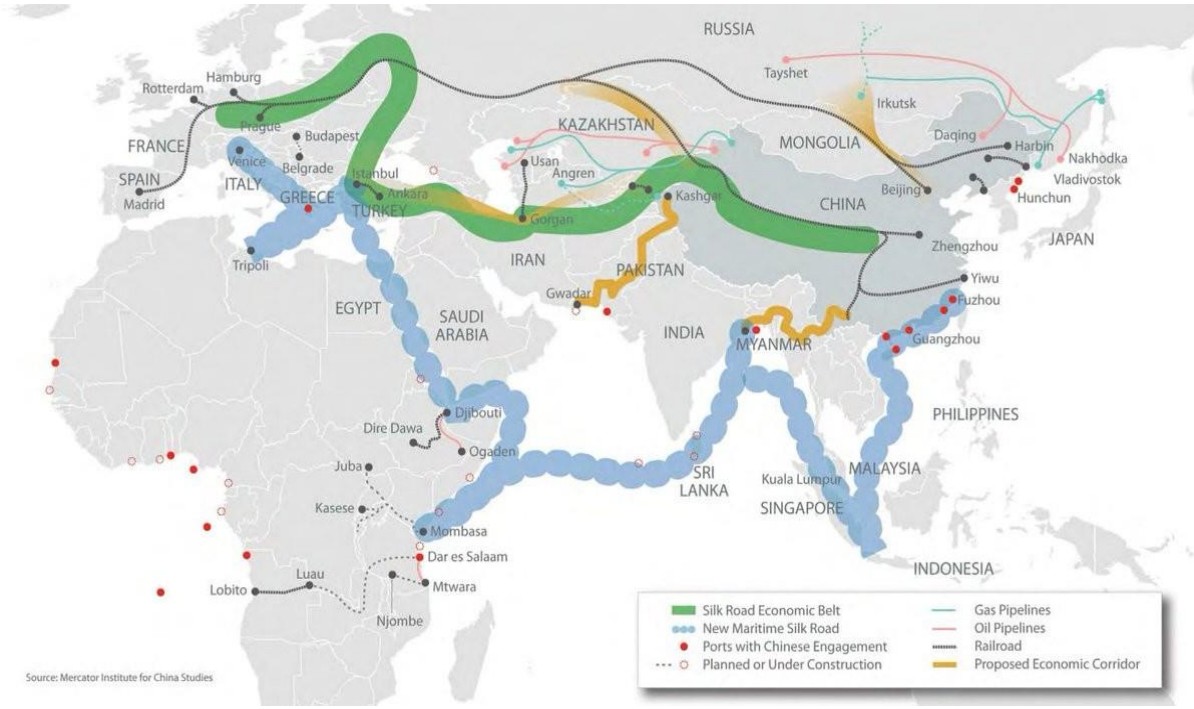
KYG'nin tasarımı, kural tabanlı çok taraflı küresel sisteme bağlıdır. Bu nedenle, Çin'in böyle bir sisteme katılabilmesi için, Çin endüstrileri ve şirketleri, faaliyetlerini küresel katma değer zincirleri gibi diğer önemli faktörleri hesaba katacak şekilde yeniden yapılandırmaya yönelik önemli girişimlerde bulunmuştur. Bu değişiklikler, Çin'in, kuruluşun serbest ticaret ilkesini desteklediği ve ulusal ekonomilerin dışa açılmasını savunmaya devam ettiği Dünya Ticaret Örgütü (WTO) gibi uluslararası kuruluşlara artan katılımına yansımıştır. Gerçekten de, 2013 yılında iddialı bir küresel KYG projesini başlatmak için 2001 yılında DTÖ üyeliğini kazandığından beri, Çin'in yükselişi büyük bir ivme kazanmıştır. Ancak daha da önemlisi, küresel ekonomiye entegrasyonu, diğer ülkeler için çeşitli ekonomik faydalar sağlayarak genel küresel ekonomik refahı iyileştirmiştir. Spesifik olarak, 2002'den bu yana küresel ekonomik büyümenin %30'u, ekonomik büyümenin ve finansal krizler sonrası toparlanmanın itici gücü olan Çin'e atfedilmiştir.

Bir girişimden daha fazlası olan KYG, bir dizi bölgesel ve küresel işlev ve hedefi yerine getirecek bir dış politika stratejisidir. İlk olarak, kurucu fikirleri ve hedefleri göz önüne alındığında, Boboc'un (2017) savunduğu gibi, "KYG, Çin'in bir BM üye devleti olarak bölgesel kalkınmaya, barışı korumaya ve kapsayıcı ve açık bir ekonomik entegrasyon çerçevesinin oluşturulmasına katkısını temsil etmektedir. Ayrıca ekonomik reformları uygulayarak ve diğer devletlere ve topluluklara açılarak, KYG Çin ekonomisi üzerinde de olumlu bir etkiye sahip olacaktır. İkincisi, Çin'i bu stratejiye dahil etmek, komşu devletlerin gözünde sorumlu ve cömert bir devlet olarak imajını iyileştirmeye yardımcı olacak ve bu da Çin'in siyasi ve ekonomik bir ortak olarak yumuşak gücünü ve çekiciliğini artıracaktır".

Ancak Çin'in büyük bir küresel ekonomik merkez haline gelmesi eleştirisiz olmamıştır. Bu nedenle Çin, uluslararası imajını geliştirmek, yapısal gücünü artırmak ve küresel siyasetteki rolünü ortaya koymak için KYG'nin başarısına da güvenmektedir. Bu bağlamda yapısal güç, büyük ekonomilerin çıkarlarına bağlı olarak dalgalanmalara genellikle duyarlı olan büyük ve küçük ekonomiler arasındaki bağımlılığı ifade etmektedir. İkinci olarak, yapısal güç, uluslararası sistemin özellikleri ve bu sistem içindeki kural ve kurumların sistem üzerinde en büyük etkiye sahip devletlerin yetkilerini nasıl genişlettiği bağlamında da olabilir. Bu, savaş sonrası yeniden yapılanma döneminde ABD'nin Bretton Woods kurumları aracılığıyla benimsediği benzer stratejidir. Bu kurumlar, uluslararası ekonomik etkileşimlere rehberlik eden bir dizi uluslararası düzenleme oluşturarak devletlerin nasıl etkileşimde bulunduğunu etkilemiştir. Benzer şekilde Çin, Asya Altyapı Yatırım Bankası'nı (AIIB) ve KYG'yi bölgesel etkisini de genişletebileceği benzer bir sistem tasarlamak için kullanmayı planlamaktadır.

KYG, bilim insanlarının dediği gibi "Çin'in yumuşak gücü" olarak önemli araçlardan biri olan ülkeler arasındaki güveni artırma kabiliyetine sahip olduğu göz önüne alındığında, Çin ile daha güçlü ikili ilişkiler geliştirmek için diğer devletleri çekmede yararlı olabilir. Proje aynı zamanda Çin'in bölgesel ve uluslararası platformlardaki görünürlüğüne büyük ölçüde artırmanın ve Çin'in "cömertliğini" göstermenin bir aracıdır. Sonuç olarak, KYG'nin Çin için başaracağı şey, Çin'i Batı'dan etkilenen kurumlar aracılığıyla uluslararası sisteme hakim olan Batı olan modellere güvenilir ve uygulanabilir bir alternatif olarak projelendirmesidir. Başka bir deyişle, KYG, yeni bir ekonomik topluluk inşa etmeye yönelik yeni bir girişimdir, ancak burada üye devletler farklı siyasi ideolojilere ve kültürel uygulamalara abone olmakta özgürdür. Böyle bir toplulukta ana vurgu, ortak ekonomik çıkarların bağlayıcılığı olacaktır.

Son on yılda Çin, ekonomisini açma politikasını aktif olarak desteklemektedir. Ekonomik küreselleşmedeki artan eğilimler, Çin'i dengeli bir ekonomik ilişkiler modelini (kazan-kazan modeli), daha yüksek uluslararası ticaret hacmini, genişletilmiş yabancı yatırımı kolaylaştırmak ve ilerletmek için sürekli çaba göstermeye ve Çin'in artan çıkarlarını teşvik etmeye itmiştir. Bu nedenle, KYG'nin ortaya çıkmasıyla birlikte, Çin'in şu andan daha derin ve çeşitli şekillerde dışa açılmayı dört gözle beklediği söylenebilir.

Harita 3. Çin'in Küresel Stratejisi
Kaynak: Çin Araştırmaları Mercator Enstitüsü, 2019.

7. COVID-19, Sağlık İpek Yolu ve Çin'in Yumuşak Gücü

Birkaç yıldır, özellikle sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin (SKH) uygulanması bağlamında küresel kalkınmanın önde gelen katkılarından biri Çin olmuştur. Ancak bu çabaların çoğu, özellikle Batı medya platformlarında ve geleneksel dış yardım söylemlerinde büyük ölçüde gözden kaçmıştır. Çin dış yardımı, Pekin'in dış politikasının siyasi ve temel bileşenidir. Bununla birlikte, Çin'in yardımının çoğu geleneksel yardım niteliğinde değil, imtiyazlı kredilerin ve Çin'in emeğini ve teknolojisini kullanan çeşitli altyapı projelerinin geliştirilmesi de dahil olmak üzere diğer parasal olmayan yardım biçimlerinin bir kombinasyonudur. 2020'nin başlarında dünyanın diğer bölgelerinde COVID-19'un patlak vermesi sırasında Çin, küresel insani yardımını bu sefer uluslararası medyanın tüm bakışları altında etkinleştirmiştir. Çin hükümeti, salgın sırasında Çin'in insani yardım müdahalesinin doğasını tanımlarken, müdahalesini "Çin Halk Cumhuriyeti'nin 1949'da kuruluşundan bu yana en yoğun ve geniş kapsamlı acil insani yardım operasyonu" olarak nitelendirmiştir (CIDCA, 2020). Gerçekten de, Çin'in SARS (2003), tsunami (2004) Nepal depremi (2015) ve Ebola salgını gibi diğer pandemilerin patlak vermesi sırasında önemli insani roller oynadığı göz önüne alındığında, Çin'in bu kapasitedeki ilk insani müdahalesi değerlidir (2014 ve 2018).

Bu deneyimlerin insani müdahalede Çin için önemli bir deneyim olarak hizmet ettiğini ve bu deneyimlerini özellikle ilk birkaç salgın sırasında pandemi tarafından istila edilen İtalya gibi virüsün erken merkez üssü haline gelen ülkelere karşı küresel insani tepkisinde açıkça gösterilmiştir. Mart 2020'ye kadar Çin, 120 ülkeye ve 4 uluslararası kuruluşla N95 solunum cihazları, ventilatörler, kişisel koruyucu ekipman (koruyucu giysiler ve cerrahi maskeler) ve nükleik asit test kitleri gibi ücretsiz COVID-19 müdahale ekipmanı sağlamıştır (ÇHC Dışişleri Bakanlığı, 2020 ve İpek Yolu Brifingi, 2020). Merkezi olmayan yönetim düzeyinde, Çin yönetimi ayrıca dünyanın farklı yerlerinde 50'den fazla şehre tıbbi malzeme ve teçhizatın yanı sıra Kamboçya, Laos, Myanmar, Filipinler ve Pakistan gibi ülkelere tıbbi personel desteği sağlamıştır. Buna ek olarak, Hindistan, Arap Birliği gibi Rusya, Malezya ve kurumlar ve ASEAN Sekreterliği gibi diğer ülkeler ile iş birliği içinde, test, klinik tedavi, dışarı çıkma yasakları, COVID 19 uzmanlığı, koruma tedbirlerinde bilgi paylaşımı için telekonferans teknolojisinin kullanıldığı COVID hakkında ilk özel deneyim olmuştur.

Çin'in COVID salgınına verdiği yanıt, insani yardım sağlamak da dahil olmak üzere küresel felaketler ve krizlerle mücadelede çevikliğinin ve hazırlığının bir göstergesi olarak görülmektedir. Çin gümrükleri tarafından açıklanan verilere göre, Çin, Nisan 2020'nin ilk 10 gününde 2 milyar ABD doları değerinde tıbbi malzeme ihraç etmiştir. Tıbbi malzeme üretiminde uzmanlaşmış Çinli şirketler de 100'den fazla ülkeye bağışta bulunmuştur. Bu şirketler, finans ve lojistik alanında uzmanlaşan diğer Çinli şirketler tarafından da desteklenmiştir. "China Communications Construction Company" (Malezya) ve Laos'taki "Three Gorges China Hydropower" gibi deniz aşırı portföylere sahip Çinli şirketler, faaliyet alanlarındaki yerel topluluklar için tıbbi malzeme bağışlamıştır. Çin teknolojisi, özellikle AI, 5G, büyük veri kullanarak, hastanelerin rekor sürede inşa edilmesini ve çevrimiçi eğitim, uzaktan çalışma ve teletıpın uluslararası düzeyde bile yayılmasını kolaylaştırmıştır (Mulakala ve Hongbo, 2020).

Jack Ma ve Alibaba vakıfları gibi önde gelen özel Çinli hayırseverler de COVID-19 müdahalesinde kilit roller oynamıştır (Sellen ve Jaumont, 2020). Alibaba ve Jack Ma Vakıfları, Afrika, Asya ve Orta Doğu'daki 100'den fazla ülkeye tıbbi malzeme göndermiş ve hatta sosyal medya ve Google gibi internet platformları aracılığıyla paylaşılan sekiz dilde teşhis kılavuzlarını tercüme etmiştir. Çin sivil toplum kuruluşları da Çin'in küresel insani COVID-19 müdahale mekanizmasının bir parçası olarak ortaya çıkmıştır (Latif, 2020). Örneğin, Çin Kızılhaç Vakfı, Çin'in farklı illerindeki tıbbi ekiplere tıbbi malzeme ve lojistik destek satın almaya yönlendirilen çevrimiçi kalabalık bağış toplama çalışması gerçekleştirmiştir. Başka bir sivil toplum kuruluşu olan Çin Yoksulluğu Azaltma Vakfı, Nepal gibi ülkelerde 180'den fazla temiz su noktası kurmuş ve diğer yerel ortaklarla birlikte dezenfektan sağlamış ve COVID-19'un yayılmasının nasıl önleneceği konusunda eğitim vermek için bağlantı kurmuştur (Hongbo, 2020).

Çok taraflı cephede, Çin'in en büyük hissedarı olduğu AIIB, üye ülkelere destek sağlamak için COVID-19 sonrası 5 milyar ABD Doları tutarında bir kurtarma fonu kurmuştur. Pekin ve Chongqing gibi Çin'deki büyük şehirlere halihazırda COVID sonrası verilen kredileri kullandırmış olan Banka, Endonezya ve Hindistan gibi diğer ülkelere de benzer paketler vermeyi düşünmektedir (Saldinger, 2020). Çin ayrıca DSÖ ile olan iş birliğini de hızlandırmıştır (Collins, 2020). COVID-19'un küresel etkisi göz önüne alındığında, pandemi KYG'yi de etkilemiştir. Sonuç olarak, COVID-19 sonrası yanıtının bir parçası olarak Çin, KYG ağı genelinde daha derin işbirliğine duyulan ihtiyacı yeniden vurgulamıştır. Örneğin Çin, 120 ülkeye COVID-19 yardımı sağlamak için Sağlık İpek Yolu Girişimi gibi KYG mevcut platformlarını kullanarak yumuşak güç diplomasisini genişletmiştir (Escobar, 2020). COVID-19, şüphesiz, küresel toplumun karşı karşıya olduğu en büyük trajedilerden biri olsa da, devletler dış politika hedeflerini ilerletmek için kullanılabilir yeni fırsatlardan da yararlanmışlardır. Çin için COVID-19, KYG projesini COVID-19 deneyiminden alınan dersi de dikkate alacak şekilde yeniden düzenlemek ve yeniden ayarlamak için uygun bir an sunmaktadır. Bu nedenle pandeminin patlak vermesi, Çin'in kendisini küresel liderlikte daha belirgin bir şekilde konumlandırma çabalarını hızlandırmıştır (Guardian, 2020).

8. Uluslararası Medya

Pekin, Çin'in imajıyla ilgili uluslararası anlatı üzerinde daha büyük bir etkiye sahip olmak için, Çin'in uluslararası yabancı dildeki radyo, televizyon ve yazılı basın kuruluşlarına büyük yatırımlar yapmıştır. Çin'e bağlı uluslararası medya kuruluşlarının kurulması, Çin'in yalnızca daha geniş bir küresel izleyici kitlesine erişmesini sağlamakla kalmamış, aynı zamanda barış ve kalkınmadaki olumlu ancak büyük ölçüde yeterince rapor edilmeyen küresel girişimlerini sergilemesini sağlamıştır.

Bu bağlamda, devlete ait medya ajansı Xinhua, 170 yabancı büroda şube açarak ve 2020 yılına kadar bu tür 200 büro kurma hedefiyle hızla büyümüştür (Albert, 2018). Ayrıca China Daily ve Global Times, Çin'in dünyanın çeşitli yerlerindeki geliştirme faaliyetlerine yer vermektedir ve yayınlar daha geniş bir kitleye ulaşılması için İngilizce olarak yayınlanmaktadır. Devlet televizyon yayın kuruluşu olan CCTV, Aralık 2016'da büyük bir marka değişikliğine gitmiş ve şimdi Çin Küresel Televizyon Ağı (CGTN) olarak anılmaktadır. Medya yayıncısının altı kanalı bulunmaktadır

(İngilizce, İspanyolca, Rusça, Arapça ve Fransızca). Yayın ekipleri de tüm kıtalarda 70'den fazla ülkeye yayılmıştır. 27 büroda faaliyet gösteren China Radio International (CRI) ayrıca 392 saat 38 dilde program yayınlamaktadır.

Ek olarak, Reuters tarafından Kasım 2015'te yayınlanan bir araştırmaya göre, CRI, etkisini alenen vurgulamak için 14 ülkede otuzdan fazla radyo istasyonundan oluşan bir ağı paravan şirketler aracılığıyla gizlice işletmektedir. Çin medyası sadece farklı ülkelere veya kültürlerden insanları hedef almakla kalmayıp, büyük ölçüde Güneydoğu Asya'da yaşayan elli milyon insan olduğu tahmin edilen Çin diasporası toplulukları, giderek daha fazla hedef kitle haline gelmektedir (Albert, 2018). Neredeyse tüm dünyayı kapsayan mevcut Çin devlet haber kaynakları şunlardır: China Daily, Xinhua, China Radio International, People's Daily, Global Times, Beijing Review ve CGTN.

9. Siyasal İletişimin Yumuşak Tonu

Çin Komünist Partisi'nin (ÇKP) eski lideri olan Deng Xiaoping, genellikle Çin liderliğine "yeteneklerini gizleme ve zamanını bekleme" vurgusu yapmıştır (Brookes, 13 Nisan 2011). Modern Çin dış ve yumuşak güç politikalarının çoğu, bu ideolojiyle ilgili olarak Çin'in stratejik çıkarlarını sürdürmeye çalışmaktadır. Xi döneminden önce, Çin yumuşak güç dış politikasının altında yatan ve ortak temalardan bazıları aşağıdakileri içermektedir:

- *Çin barışçıl bir yükseliş istemesi.* Başka bir deyişle, "Çin bir tehdit değil". Çin, sanayileşme sürecinden geçerken, gücünü genişletmek ve hem güvenlik hem de kaynak rekabeti açısından uluslara rakip olarak ortaya çıkmak istememektedir. Daha da önemlisi Çin, önemli miktarda çevre kirliliğine neden olmadan sanayileşmeye çalışmaktadır (Bijian, 2005).
- *Çin küresel bir hegemon olma peşinde olmaması.* "Bunun yerine Çin, ideolojik farklılıkları aşarak dünyanın tüm ülkeleriyle barış, kalkınma ve iş birliği için çaba gösterecektir" (Bijian, 2005). Çin "artımlı reformlar ve uluslararası ilişkilerin demokratikleştirilmesi yoluyla elde edilebilecek yeni bir uluslararası siyasi ve ekonomik düzeni savunmaktadır" (Bijian, 2005).
- *Çin Komünist Partisi'nin gelişmesi ve artık otoriter bir rejim olmaması.* Çin hükümeti ve siyasi liderliği, katı, otoriter tarzda bir Komünist/Maoist sistemle ilişkilendirilen Mao Zedong günlerine kıyasla önemli değişiklikler geçirmiştir. Başka bir deyişle, Çin demokratikleşmekte, ÇKP, "modası geçmiş sosyal kontrol biçimlerini aşmayı ve uyumlu bir sosyalist toplum inşa etmeyi" amaçlamaktadır (Bijian, 2005).
- *Çin, ABD'yi stratejik bir düşman olarak inşa etmesi.* Bunun yerine, "Pekin, Washington'un bölgenin güvenliğinde olduğu kadar ekonomik ilişkilerde de olumlu bir rol oynamasını istiyor" (Bijian, 2005).

10. Çin'in Resmi Olmayan Kanalı

Çin yumuşak gücünü, spor ünlüleri, akademisyenler, sanat, filmler, müzik ve edebiyat gibi resmi olmayan kanallar aracılığıyla kullanmaktadır. Çin gayri resmi yumuşak güç çerçevesinin önde gelen isimlerinden bazıları şunlardır: Yao Ming ve Li Na (profesyonel sporcular), Jackie Chan (aktör), Jane Zhang (pop müzisyeni), Zhang Yimou (film yönetmeni), Lang Lang (piyanist) ve Tan Yuanyuan (balerin). Pandalar gibi Çin coğrafyasına özgü hayvanlar da kültürel simgeler haline gelmiştir ve birkaç durumda ünlü "panda diplomasisi" gibi hayvanat bahçesi hayvanlarının değiş tokuşuna tanık olmuştur. Bununla birlikte, Çin'deki diğer ünlü kültürel figürler de hükümeti çok eleştirmektedir. Örneğin, büyük bir hayran kitlesine sahip olan Ai Weiwei gibi sanatçılar, Çin hükümetinin politikalarını sık sık eleştirmiştir. Higher Brothers adlı hip hop grubu gibi diğerleri, Çin hükümetinin hip-hop kültürünü yasaklamasına ve dövme olan sanatçıları medyada görünmekten caydırmasına rağmen, büyük bir takipçi kitlesi kazanmaktadır.

Çinli firmalar birkaç yıldır Batı film endüstrisine ve özellikle Hollywood'a yakınsamaktadır. Ancak, son zamanlarda Batı film endüstrisine olan ilginin azaldığına dair öngörüler bulunmaktadır. Önde gelen medya şirketlerinden biri olan Dalian Wanda, ABD sinema ve stüdyo zincirleriyle yaptığı çok sayıda yüksek profilli anlaşmanın yanı sıra Sony Pictures ile olan ortaklıklarını ve Godzilla, Jurassic World ve Interstellar gibi rekor kıran filmlerin yapımını üstlenen Legendary Entertainment'ı satın almasını iptal etmiştir. ABD film stüdyolarının çoğu, Çin'in devasa film pazarına girmenin yanı sıra, çok ihtiyaç duyulan finansal yatırım için genellikle Çin'i planlamıştır. Çin ve Amerikan Hollywood stüdyoları arasındaki çeşitli prodüksiyon ve pazarlama anlaşmaları 2017'nin sonunda iptal edilmiştir. Bununla birlikte, Çinli firmaların, Çin imajının yurt dışında nasıl şekilleneceği konusunda daha doğrudan bir etki geliştirmek için zamanlarını değerlendirdikleri ve ABDli film yapımcılarının bunu not edip Türkiye'yi yansıtan filmler veya diziler yapmaktan kaçınarak yanıt verdikleri açıktır. Bu, öncelikle Batılı film yapımcılarının geniş Çin pazarına girme ihtiyacına bağlanabilir. Bununla birlikte, Çin film endüstrisinde tanık olunan önemli adımlara rağmen, dış pazarlarda hala çok az dağıtım ve gişe başarısı var. Bu, bu tür kültürel ürünlerin genel çekiciliğine ilişkin endişeleri artırmıştır (Albert, 2018).

Çin atletik performansları da bir güç projeksiyonu haline gelmiştir ve bu, ülkenin küresel bir gösteriye giriştiği 2008 Olimpiyat Oyunlarına ev sahipliği yaparak daha da desteklenmiştir. Brezilya'daki 2016 Yaz Olimpiyatları'nda Çin, 1984 Los Angeles oyunlarında kazandığı otuz iki madalyaya kıyasla yetmiş bir madalya kazanmıştır.

Aşağıdaki tablo, Çin'in yumuşak güç stratejisini anlamak için ünlü Çin'in yumuşak etkisinin çalışmalarını göstermektedir. Bunlar, "eski zamanlar" için popüler nostaljiyi yeniden canlandırma aracı olarak Çin anakarasında ve Çin dışında sergilenen alanlardır.

Sanat	Kültürel devrimler dönemi yapımları ve ayrıca Mao'yu öven devrimci şarkıların rock ve pop versiyonları, ayrıca tişörtler, saatler, porselen ve diğer hatıralar (Mittler, 2008).
Roman	<i>Red Crag</i> , Kuomintang'a karşı bir casusluk savaşı veren yeraltı komünist ajanlarını konu alan ünlü bir 1961 Çin romanı.
Heykel	<i>Rent Collection Courtyard</i> , eski ev sahibi Liu Wencai'yi fakirlerden kira toplayan kötü bir ev sahibi olarak betimleyen 1965 tarihli bir heykel.
Filmler ve Oyunlar	<i>Shangganling Dağı Savaşı</i> , Shangganling Savaşı olarak da bilinen, Kore Savaşı sırasında Üçgen Tepesi Savaşı'nı tasvir eden 1956 Çin savaş filmi. <i>The East Is Red</i> , 1965 yılında Halkın Büyük Salonunda gerçekleştirilen ve Boxer İsyanı'ndan Çin Komünist Devrimi'ne kadar Çin tarihini anlatan bir şarkı ve dans filmi. Kültür Devrimi sırasında gerçekleştirilen <i>Sekiz model oyunlar</i> , devrimci temalı operalar ve baleler.
Şarkılar	" <i>Nanniwan</i> ", 1943'te devrim niteliğinde bir şarkı. Kültür Devrimi sırasında ÇHC'nin fiili milli marşı olan " <i>Doğu Kızıdır</i> " Modern rock uyarlaması Zhang Qu tarafından seslendirilen ve 1990'ların Red Rock albümünde yer alan " <i>Socialism is Good</i> " " <i>I Love Beijing Tiananmen</i> " - (50'den fazla dile çevrildiği iddia ediliyor, bu şarkı ÇHC'de sıklıkla okul çocuklarına öğretiliyor) " <i>Kültür Devrimi Çok Güzel</i> " - Kültür Devrimini öven bir şarkı

Tablo 4. Ünlü Çin'in Yumuşak Etkisi Çalışmaları (Yazar tarafından hazırlanmıştır)

Kaynak: Islam, 2021.

11. Sonuç

Pekin'in Batı kökenli olmayan yumuşak güç yaklaşımına ilişkin sorunlar arttıkça, Çin ve müttefik ülkeler kritik bir geri çekilme, yeniden müzakere ve öğrenme dönemine girdiler. Çin'in yumuşak güç modeli ve etkisi hakkındaki tartışmalar Çin dış politikasına yön veren ticari kararların alınmasında ve üretimin kontrol edilmesinde özel teşebbüsler ve bankaların değil, Çin devletinin etkili olduğu kontrol mekanizmasına odaklanmıştır. Çin'e has yumuşak güç modeli farklı bir yönden daha da yıkıcı etkiye sahip olmuştur. Sorunlarına düzenleyici ve politik çözümler bulmak, Çin için acil bir görevdir. Bununla birlikte, Thayer ve Friend'in 2018'de "Diplomat"ta yayınladıkları çalışmalarında öne sürdükleri gibi, "2049 yılına kadar Çin, düşünsel olarak kendine güvenecek ve ekonomik, politik ve askeri alanlarda daha etkin bir şekilde hakimiyet kurabilecektir. Pekin artık bütünleşmeyecek veya müzakere etmeyecek, aksine diğerlerinin Çin Düzeni'ni kabul etmesini bekleyecek." Dünya, Çin egemenliğindeki uluslararası politikanın, yumuşak ve akıllı güç modelinin ilk aşamalarına şimdiden tanık olmaktadır.

Çin'in yalnızca kendi çıkarlarını önemsemesi nedeniyle dünyaya sunduğu evrensel fikrinden bahsetmek için henüz çok erkendir. Ticarete kazan-kazan teklifi, herhangi bir takasın temel ilkesidir ve bu ilkeye dayalı bir düzlemde yol alan Çin'in karşı taraftan daha fazla para/menfaat kazanmaya çalışacağı anlamına gelmektedir. Ancak evrensel fikrini oluşturan ikilem, Çin'in ya ABD ve Batı ülkelerinkine alternatif bir küresel model fikri inşa etmesi ya da kısa vadeli destek verilen bir devletten destek karşılığı uzun vadeli tam donanımlı bir satın alma gerçekleştirmeyi arzulaması arasında gerçekleşecektir. Yine de Çin, Orta Asya ve Akdeniz üzerinden Avrupa'ya ulaşan Çin Kuşağı ve Yol Girişimi ile Washington ve Batı'nın vizyonuna teorik ve ampirik olarak örtük bir ideolojik meydan okuma içeren çok net bir mesaj göndermektedir. Batı'nın pozisyonunun amaçlarını tam olarak destekleyip desteklemediği ve Çin'in meydan okumasına cevap vermeye tam olarak yeterli olup olmadığı konusunda sistematik olarak düşünmesi gerekmektedir.

Kaynakça

- AidData.org. (2018). China Project Locations. Accessed August 23, 2020. Available at <https://www.aiddata.org/china-project-locations>
- Albert, Eleanor. (2018). China's Big Bet Soft Power. Council for Foreign Relations (CFR), February 9, 2018. Accessed: 12.05.2018. Available at <https://www.cfr.org/backgrounders/chinas-big-bet-soft-power>
- Albert, Eleanor. (2018). China's Big Bet Soft Power. Council for Foreign Relations (CFR), February 9, 2018. Accessed: 12.05.2018. Available at <https://www.cfr.org/backgrounders/chinas-big-bet-soft-power>
- Angle, Stephen C. (1998). Did Someone Say Rights? Liu Shipei's Concept of Quanli. *Philosophy East & West*, 48, p. 624.
- Bijian, Zheng (September–October 2005). "China's "Peaceful Rise" to Great-Power Status". *Foreign Affairs*. 84 (5): 18–24. doi:10.2307/20031702. Available at <https://www.foreignaffairs.com/articles/asia/2005-09-01/chinas-peaceful-rise-great-power-status>.
- Bloomberg. (2019). China Grooms Celebrities to Help Spread Patriotism. *Bloomberg*, October 12, 2019. Available at <https://www.bloomberg.com/news/articles/2019-10-12/china-celebrities-help-enlist-new-generation-of-online-patriots> (accessed September 28, 2020).

- Boboc, Georgiana. (September 25, 2020). The Belt and Road Initiative: China's soft power strategy. Available at https://www.chinadaily.com.cn/opinion/2017beltandroad/2017-06/05/content_29618551.htm (Accessed September 25, 2020)
- Brookes, Peter (13 April 2011). "Hearing on "China's Foreign Policy: Challenges and Actors". U.S.-China Economic and Security Review Commission.
- Cao, Deborah (2004). *The Chinese Law*. Hants, England: Ashgate Publishing, p. 72-74.
- Carlsnaes, Walter (1992). "The Agency-Structure Problem in Foreign Policy Analysis", *International Studies Quarterly*, 36 (3): 245-70
- CIDCA. (2020). Available at <http://en.cidca.gov.cn/>
- Collins, Michael. (2020). *The WHO and China: Dereliction of Duty*. *Council on Foreign Relations*, February 27, 2020. Available at (accessed September 17, 2020).
- Deacon, David. et al. (1999). *Researching Communications: A Practical Guide to Methods in Media and Cultural Analysis*. New York: Oxford University Press
- Developmentreimagined.com. (2019). Available at <https://developmentreimagined.com/2019/09/26/countries-along-the-belt-and-road-what-does-it-all-mean/>, Analysis by Development Reimagined, October 2019
- Escobar, Pepe. (2020). China rolls out the Health Silk Road. *Asia Times*, April 2, 2020. Available at <https://asiatimes.com/2020/04/china-rolls-out-the-health-silk-road/> (accessed September 30, 2020).
- Gill, Bates, (2007). *Rising Star: China's New Security Diplomacy*. Washington DC: Brookings Institution Press.
- Goldstein, Avery, (2005). *Rising to the Challenge: China's Grand Strategy and International Security*. Stanford, CA: Stanford University Press
- Guardian. (2016). Chinese officials hire gangsta rappers to boost China's image abroad. *Guardian*, June 30, 2016. Available at <https://www.theguardian.com/world/2016/jun/30/chinese-officials-hire-gangsta-rappers-to-boost-chinas-image-abroad> (accessed September 15, 2020)
- Guardian. (2020). China outraged after Brazil minister suggests Covid-19 is part of 'plan for world domination'. *Guardian*, April 7, 2020. Available at <https://www.theguardian.com/world/2020/apr/07/china-outraged-after-brazil-minister-suggests-covid-19-is-part-of-plan-for-world-domination#maincontent> (accessed September 18, 2020).
- Hanban,org, (2020). Confucius Institute. Available at http://english.hanban.org/node_10971.htm (Accessed September 24, 2020).
- Hangzhou News Portal. (2020). The nation's first "China Youth E-commerce Internet Celebrity Village" was established in Hangzhou. Li Ziqi and many other e-commerce experts were hired as honorary villagers. *Hangzhou News Portal*, March 16, 2020. Available at <https://baijiahao.baidu.com/s?id=1661311889540815087&wfr=spider&for=pc> (accessed September 20, 2020).
- Harding, Harry, (1994). "China's Cooperative Behaviour" in Robinson, Thomas W. and Shambaugh, David (eds.) *Chinese Foreign Policy: Theory and Practice*. Oxford University Press, New York, pp. 397-398.

- Hongying Wang and Lu, Yeh-Chung. (2008). The Conception of Soft Power and its Policy Implications: a comparative study of China and Taiwan, *Journal of Contemporary China*, 17:56, 425-447, DOI: 10.1080/10670560802000191
- Islam, M. N. (2019a). Emerging Global Organizations and Groups: A Paradigms Shift for New World Order. *ADAM AKADEMİ Sosyal Bilimler Dergisi* 9 (2): 471-490. DOI: 10.31679/adamakademi.508998.
- Islam, M. N. (2019b). Güç, strateji ve potansiyeller: Çin ordusunun temel yetenekleri ve unsurları üzerine bir inceleme [Power, strategy and potentials: A study on the factors and key capabilities of China's military]. *Cappadocia Journal of Area Studies (CJAS)* 1 (1): 100-110.
- Islam, M. N. (2020a). Rethinking Turkey-Iraq Relations: The Dilemma of Partial Cooperation. *Insight Turkey* 22 (1): 257-260.
- Islam, M. N. (2020b). Turkey, Asia Anew and South Asia: A Comparative Assessment on Bilateral Relations and Soft Power Policy with Bangladesh, India, and Pakistan. *TURAN-SAM Uluslararası Bilimsel Hakemli Dergisi* 12 (47): 379-398. Doi: 10.15189/1308-8041.
- Islam, M. N., and Cansu, E. E. (2020). BRI, CPEC, and Pakistan: A Qualitative Content Analysis on China's Grand Strategies. *International Journal on World Peace* 37 (3): 35-64.
- Islam, Md. Nazmul. (2021). Culture, Politics and Interests: Comparing China and India's Soft Power Strategy in the Case of Pakistan and Iran (PhD Dissertation: Ankara Yildirim Beyazıt University). Ankara: Ankara Yildirim Beyazıt University
- Jinping, Xi. (2017). Secure a Decisive Victory in Building a Moderately Prosperous Society in All Respects and Strive for the Great Success of Socialism with Chinese Characteristics for a New Era. *Delivered at the 19th National Congress of the Communist Party of China*, October 18, 2017. Available at http://www.xinhuanet.com/english/download/Xi_Jinping's_report_at_19th_CPC_National_Congress.pdf (accessed Jun 25, 2020).
- Kim, Jo. (2020). Will Internet Celebrities Become China's New Channel for Projecting Soft Power? *The Diplomat*, May 5, 2020. Available at <https://thediplomat.com/2020/05/will-internet-celebrities-become-chinas-new-channel-for-projecting-soft-power/> (accessed September 17, 2020).
- Kumar, Ajay. (September 25, 2018). BRI: A vehicle of China's soft power diplomacy!. Available at <https://www.linkedin.com/pulse/bri-vehicle-chinas-soft-power-diplomacy-ajay-kumar/>.
- Kurlantzick, Joshua. (2007). *Charm Offensive: How China's Soft Power Is Transforming the World*. New York: Yale University Press, New Haven and London. ISBN: 978-0-300-11703-5.
- Latif, Aamir. (2020). China assists Asia in fighting coronavirus. *Anadolu Agency*, March 27, 2020. Available at <https://www.aa.com.tr/en/asia-pacific/china-assists-asia-in-fighting-coronavirus/1782309> (accessed September 30, 2020).
- Ministry of Education, China. (2018). Brief report on Chinese overseas students and international students in China 2017. Report, April 1, 2018. Available at http://en.moe.gov.cn/documents/reports/201901/t20190115_367019.html. (Accessed September 24, 2020).
- Mulakala, Anthea and Hongbo, Ji. (2020). Covid-19 and China's Soft-Power Ambitions. *The Asia Foundation*, April 29, 2020. Available at <https://asiafoundation.org/2020/04/29/covid-19-and-chinas-soft-power-ambitions/> (accessed October 1, 2020).

- Nyadera, I. N., and Islam, Md N. (2020a). Transnational Operations, International Reactions, and Legitimacy: The Case of Turkey and Saudi Arabia. *Contemporary Review of the Middle East* 7 (3): 317–338. DOI: <https://doi.org/10.1177/2347798920921965>.
- Nyadera, I. N., and Islam, Md N. (2020b). Link Between Administration, Politics, and Bureaucracy. In Farazmand, A. (ed.), *Global Encyclopedia of Public Administration, Public Policy, and Governance*. Springer, Cham. DOI: 10.1007/978-3-319-31816-5_3903-1.
- Nye, Joseph. S. (1990). “Soft Power” *Foreign Policy* (80) 153-171. DOI: 10.2307/1148580
- Nye, Joseph. S. (1990a). *Bound to Lead: The Changing Nature of American Power*. New York: Basic Books.
- Nye, Joseph. S. (1990b) “The Changing Nature of World Power”. *Political Science Quarterly*, 105, no. 2, 177–92.
- Nye, Joseph. S. (1990c). Soft Power. *Foreign Policy*, (80), Twentieth Anniversary, Slate Group, LLC, pp. 153-171. DOI:10.2307/1148580
- People’s Daily Online (December 22, 2005). People’s Republic of China State Council Information Office, “China’s Peaceful Development Road”. Retrieved from <http://www.peoplesdaily.com.cn>
- Routley, Nick. (2020). How Chinese Financing is Fueling Megaprojects Around the World. *Visualcapitalist.com*, January 7, 2020. Accessed July 30, 2020. Available at <https://www.visualcapitalist.com/global-chinese-financing-is-fueling-megaprojects/?fbclid=IwAR3dKjc7pX1rvCf7NMH-EqpN0tsbVpaKicFFZDp3D1D7mhmvtjvRNWPRpAs>
- Saldinger, Adva. (2020). AIIB launches health infrastructure investments in response to COVID-19. *Devex*, April 9, 2020. Available at <https://www.devex.com/news/aiib-launches-health-infrastructure-investments-in-response-to-covid-19-96958> (accessed September 21, 2020).
- SCMP. (2017). Want fame and fortune? China’s internet celebrity business offers both. *South China Morning Post (SCMP)*, June 9, 2017. Available at <https://www.scmp.com/business/china-business/article/2097688/want-fame-and-fortune-chinas-internet-celebrity-business> (accessed September 5, 2020).
- Shirk, Susan L. (2007) *China, Fragile Superpower: How China's Internal Politics Could Derail Its Peaceful Rise*. New York: Oxford University Press.
- Shirk, Susan, (2007). *China: Fragile Superpower*. New York: Oxford University Press
- Sutter, Robert G. (2012). *Chinese Foreign Relations: Power and Policy since the Cold War*. Rowman & Littlefield publishers, Inc. Plymouth, United Kingdom. ISBN: 978-1-4422-1134-6
- Thayer, Bradley. A. and Friend, John. M. (2018). The World According to China. *The Diplomat*, October 3, 2018. Available at <https://thediplomat.com/2018/10/the-world-according-to-china/>
- Visual Capitalist. (2020). How Chinese Financing is Fueling Megaprojects Around the World. January 7, 2020. Available at <https://www.visualcapitalist.com/global-chinese-financing-is-fueling-megaprojects/>
- Wang, Yiwei, (2005). Chinese Tradition of Thinking Power. 46th Annual ISA Convention, Honolulu, p. 2.

- Weber, M. (2007). Constructivism and critical theory. In R. Devetak, A. Burke, & J. George (Eds.), *An Introduction to International Relations: Australian Perspectives* (pp. 96-108). Cambridge: Cambridge University Press. doi:10.1017/CBO9781139168557.010
- Wendt, Alexander E. (1987). The Agent-Structure Problem in International Relations Theory". *International Organization*, 41 (3): 335-70; and Carlsnaes, Walter (1992). The Agency-Structure Problem in Foreign Policy Analysis", *International Studies Quarterly*, 36 (3): 245-70
- Xinhua. (2018). 100 Chinese selected as "good young netizens". *Xinhua*, August 2, 2018. Available at http://www.xinhuanet.com/english/2018-08/02/c_137363798.htm (accessed September 28, 2020)
- Xinhua. (2019). Chinese cooperation can help uplift Pakistan's reviving film industry *Xinhua*, August 7, 2019. Accessed October 25, 2020. Available at http://www.xinhuanet.com/english/2019-08/07/c_138291203.htm
- Xinhua. (2019). Presenting the beauty of Chinese culture to the world needs more Li Ziqi. *Xinhua*, December 13, 2019. Available at http://www.xinhuanet.com/mrdx/2019-12/13/c_138628615.htm (accessed September 20, 2020).
- Xinhua. (2020). China YouTube star Li Ziqi amazes the world with countryside life. *Xinhua*, May 4, 2020. Available at <https://www.straitstimes.com/asia/east-asia/china-youtube-star-li-ziqi-amazes-the-world-with-countryside-life> (accessed September 30, 2020).